

Як застрахувати посів від складної осені?

У зоні ризикованого землеробства фермер досягає успіху, коли пам'ятає ключове правило. Кожен сезон може бути складним, отже вирощувати треба так, щоб гарантовано отримати рентабельний рівень врожайності. Час від часу погода сприяє високій продуктивності посіву, та немає практичного сенсу розраховувати на це щороку. А отже і технологію доводиться будувати так, щоб рослина не «ловила удачу», а впевнено підвищувала мінімальну планку врожайності.

Дефіцит вологи

Одна з найгостріших проблем ризикованого землеробства – посуха. І коли мова йде про складну осінь, найчастіше трапляється два випадки: повна відсутність опадів, а найстрашніше – провокаційні опади. Тобто, це така кількість вологи, якої достатньо тільки на проростання зернівки, потім вона гине. Якщо до проростання насінина могла перечекаати посуху, то провокаційні опади зводять всі надії нанівець.

Рішення проблеми

Щоб підвищити шанси рослини на виживання, треба провести обробку таким препаратом, який допоможе посіву прорости якомога швидше, коли є волога. Потім важливо, щоб молодий корінець дотягнувся до зволоженого шару ґрунту і продовжив свій розвиток. Ключовим фактором є і дружність сходів. Якщо зійде тільки половина рослин, вони використають всю вологу і не дадуть шансу іншій половині, тому сходи будуть дуже зріжені.

Щоб задовольнити всі ці вимоги, рекомендуємо під час обробки насіння додавати 0,25-0,5 л/т **Радіфарму**. Польовий досвід показав, що така обробка може пришвидшити ранній розвиток посіву на 3-5 днів, покращиться і загальна схожість. Після обробки Радіфармом контакт із сухою насінниною буде міні-

мальним, препарат найбільше залишиться ззовні. Тому він не спровокує рослину до проростання в сухій землі.

У склад Радіфарму входять амінокислоти та бетаїн, які допомагають рослині поглинати воду та економніше її використовувати за посухи. Разом з вітамінами та хелатами цинку і заліза вони також допомагають молодим корінцям глибше проникати в ґрунт. Орієнтовна вартість стимулятора складе від 30-60 гривень на гектар.

За посухи – недоступний фосфор

Фосфорні добрива досить специфічні та дорогі, тому їх часто виключають з технології. Вони мають дві ключові особливості – погану розчинність у воді та дуже пролонговану дію. Кожна гранула суперфосфату поступово використовується три роки, але надто поступово.

Коли осінь не балує опадами, традиційні гранульовані добрива просто не розчиняються у воді. Після проростання рослина відчуває їх нестачу ще й тому, що гранули часто знаходяться надто глибоко. Навіть за внесення під культивування, добриво розповсюджується дуже нерівномірно і знаходиться в сухому шарі ґрунту. Знаходячись всього в сантиметрі під поживи, насінина відчуває сильну її нестачу.

Рішення проблеми

Останніми роками все частіше використовуються рідкі стартові добрива. За ефективністю вони поступаються мікрогранульованим, та за посухи стають найкращим рішенням. Та чим відрізняється рідке стартове добриво від звичайного водорозчинного добрива? Найчастіше – вищою ціною та меншою кількістю елементів живлення. Тому розумні і заощадливі землероби, що мають аплікатори для внесення рідких добрив, почали використовувати комплексні добрива для фертигації. Відмінні результати показав **Мастер 13:40:13**.

Фосфор у добриві знаходиться у високій концентрації (40%) та добре розчиняється у воді. Додатково добриво містить бор та хелати міді, заліза, марганця та цинку, які дуже потрібні молодій рослині на старті. Рекомендована норма – 15-20 кг/га добрива

та 50-150 л/га води. Можливе внесення разом з гуміновим стимулятором росту **Agriflex Humic** (0,1-0,2 кг/га).

Орієнтовна вартість сягати-ме від 330 грн/га.

Проблема з живленням на важких та буферних ґрунтах (чорноземи, каштанові ґрунти)

Чи помічали Ви, що віддача від добрив може значно зменшуватись? Це особливо актуально в осінній період, коли не вносяться високі дози селітри. Справа в тому, що нітратний азот у селітрі полегшує проникнення в рослину мікроелементів, які відіграють важливу роль. Та на жаль, він може знизити Perezimivlyu та повністю вимивається з ґрунту до весни.

На важких та буферних ґрунтах ця проблема загострюється значно помітніше, адже така земля просто вбирає поживу в себе. Запитайте себе, чому чорнозем такий багатий на елементи живлення? Все просто! Він просто їх не хоче віддавати, навіть рослині.

Рішення проблеми

За нейтральної та лужної реакції ґрунту прості солі (сульфати) стають малоефективним засобом для поповнення запасу мікроелементів. Недорогим, але дієвим рішенням може стати обробка насіння мікродобривом **Валагро ЕДТА Мікс5**, що добре поєднується з Радіфармом. 1 кг добрива вистачить на 4 тонни насіння.

Затрати на гектар, орієнтовно, складуть від 20-30 грн/га.

Добриво містить магній (5%), бор (0,5%), молібден (0,1%), хелати міді (1,5%), заліза (4%), марганцю (4%) та цинку (1,5%). Ці елементи якісно задовольняють потреби всіх культур на ранніх фазах розвитку.

Покращення Perezimivlyu ріпаку

Перезимівля озимого ріпаку залежить від багатьох факторів, та найважливіший – ступінь розвитку рослини. Немає одного рішення, що б вирішувало всі проблеми на ранніх та пізніх посівах, та в будь-якому випадку ріпак вимагає доброго фосфорного живлення. Перший варіант (для посушливих регіонів) був описаний трохи вище, та певні ризики викликають і прохолодні дні, адже фосфор погано доступний за температури ґрунту менше 18 °C.

Ще за радянських часів рекомендувалося вносити при посіві не менше 20 кг/га фосфорних добрив. Але традиційна гранула «мінералки» дуже нерівномірно лягає в ґрунт і довго лежить не розчиняючись. Тому для успішного старту культури рекомендовано вносити аплікаторами мікрогранульоване добриво **Мікро НП** (від 15 до 40 кг/га). Воно містить 30% розчинного фосфору, 4% амонійного азоту, націленого на ріст кореневої системи, хелат цинку та стимулятор росту коренів.

Ближче до технології

Враховуючи всі фактори, можна сформулювати деякі конкретні рекомендації. Для обробки насіння озимих варто використати 0,25-0,5 л **Радіфарму** та 0,25 кг **Валагро ЕДТА Мікс5** на тонну насіння в одній суміші з протруйником. На ріпаку доза буде вища: 0,5-1,0 л Радіфарму та 0,25-0,5 кг **Валагро ЕДТА Мікс5** на тонну насіння.

При посіві, за наявності аплікаторів для мікрогранульованих добрив, варто внести в рядок 15-40 кг/га **Мікро НП**.

Якщо вологи в ґрунті зовсім мало, то вносимо 15-20 кг/га **Мастер 13:40:13** на 50-150 л води в якості рідкого стартового добрива. Чим менше фосфорних добрив було внесено в основне удобрення, тим більше потрібно внести Мастер при посіві.

Складна осінь має одну помітну відмінність від вдалої. Комфортні умови дозволяють мінімізувати витрати на вирощування і все одно отримати задовільний врожай. Складна осінь поділяє агрономів на тих, хто піклувався про свої рослини, та тих, хто з пустими кишенями жаліється на непогоду. Для перших агрономів ми лише пропонуємо перевірені часом рішення з гарантованою ефективністю.

Володимир ГОРНИЙ
050-284-46-33

